

Protokół
z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej
w Krasocinie w dniach 17 - 19 i 26.07.2023 r.

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krasocinie jest gminną jednostką organizacyjną, utworzoną do realizowania zadań własnych i zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje gminę, w której zamieszkuje 10 531 mieszkańców. Wójtem Gminy jest Pan Ireneusz Gliściński.

Ośrodek został utworzony na mocy Uchwały Nr XI/34/90 Gminnej Rady Narodowej w Krasocinie z dnia 16 marca 1990 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krasocinie”. Ośrodek posiada własny REGON 290039997 i NIP 656-186-04-76. Kierownikiem Ośrodka jest Pani Zdzisława Robak.

Ośrodek działa w oparciu o:

- 1) Statut przyjęty Uchwałą Nr XV/158/16 Rady Gminy Krasocin z dnia 19 kwietnia 2016 roku w sprawie nadania Statutu Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Krasocinie, zmieniony: Uchwałą Nr LVII/486/23 Rady Gminy Krasocin z dnia 28 lutego 2023 roku;
- 2) Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krasocinie wprowadzony Zarządzeniem Nr 10/2022 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krasocinie z dnia 30 grudnia 2022 r.;
- 3) Uchwałą Nr XLV/396/22 Rady Gminy Krasocin z dnia 27 kwietnia 2022 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Krasocin;
- 4) Uchwałą Nr XXVIII/240/20 Rady Gminy Krasocin z dnia 29 grudnia 2020 roku w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat i trybu ich pobierania;
- 5) Uchwałą XVI/139/19 Rady Gminy Krasocin z dnia 18 grudnia 2019 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych, udzielających schronienia osobom tego pozbawionym, w tym osobom bezdomnym, posiadającym ostatnie miejsce zameldowania na terenie gminy Krasocin;

- 6) Uchwałę Nr LVI/475/23 Rady Gminy Krasocin z dnia 23 stycznia 2023 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do uzyskania wsparcia w postaci posiłku, świadczenia pieniężnego na zup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem wspierania gmin w zakresie dożywiania "Posilek w szkole i w domu" na lata 2019-2023;
- 7) Uchwałę Nr VI/50/2019 Rady Gminy w Krasocinie z dnia 4 lutego 2019 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego gminy Krasocin „Posilek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023;
- 8) Upoważnienie Wójta Gminy Krasocin z dnia 2 stycznia 2020 roku dla Pani Zdzisławy Robak, Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krasocinie do prowadzenia spraw i wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy;
- 9) Zarządzenie Nr 72/2016 Wójta Gminy Krasocin z dnia 1 września 2016 roku w sprawie wydania upoważnienia pracownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krasocinie, Pani Annie Sitkowskiej (obecnie Rygał), m.in. do prowadzenia postępowań oraz do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej;
- 10) Upoważnienie Nr 1/2022 Wójta Gminy Krasocin z dnia 10 stycznia 2022 roku dla Pani Anny Robak, starszego specjalisty pracy socjalnej, do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy; upoważnienie wydane na czas nieobecności dotychczasowego Zastępcy Kierownika.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Magdalena Pracon – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego – kierujący zespołem inspektorów – na podstawie upoważnienia do kontroli nr 523/2023 z dnia 14 lipca 2023 r., wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, Pana Mariusza Paska.

2. Katarzyna Wach – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 522/2023 z dnia 14 lipca 2023 r., wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, Pana Mariusza Paska.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli i instruktażu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krasocinie* pod pozycją 1/2023.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 17 – 19 i 26 lipca 2023 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t. j. Dz.U. z 2020 r. poz. 224), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz.U. z 2023 r. poz. 901) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2285).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2023 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz.U. z 2023 r. poz. 901).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krasocinie mieści się w wolnostojącym, dwukondygnacyjnym budynku należącym do Gminy przy ul. Wyzwolenia 6, 29-105 Krasocin, tel. 41 391-73-16. OPS ma do dyspozycji 3 pomieszczenia biurowe i pokój socjalny na parterze oraz 6 pomieszczeń biurowych na piętrze: Kierownik i kadrowa mają osobne pokoje, pracownicy socjalni zajmują 4 pomieszczenia i pracują po 1 lub 2 osoby w pokoju. W razie potrzeby rozmowy indywidualnej z klientem jest miejsce w holu na parterze lub Kierownik udostępnia swój pokój. Pokoje wyposażone są w sprzęt umożliwiający

wykonywanie pracy biurowej. Stwierdzono, że warunki lokalowe dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność (Załącznik nr 1 – Protokół oględzin).

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba oraz bezrobocie.

Wyplata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest przelewem na indywidualne konta bankowe klientów.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.

W dniach kontroli w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Krasocinie w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych na umowę o pracę było 12 pracowników, w tym: kierownik, 4 starszych specjalistów pracy socjalnej (w tym 1 osoba pełni funkcję zastępcy kierownika – obecnie na urlopie macierzyńskim), 2 starszych pracowników socjalnych i 5 opiekunek środowiskowych (Załącznik nr 2 – Tabele dotyczące kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi). Ponadto specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczyła firma zewnętrzna, która zatrudniała specjalistów w zakresie: logopedii, psychologii, pedagogiki, integracji sensorycznej, fizjoterapii (Załącznik nr 3 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS, pkt 28).

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że Kierownik Ośrodka i Zastępca Kierownika posiadają odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej mają dyplom ukończenia specjalizacji w zakresie organizacji pomocy społecznej. Natomiast Pani Anna Robak, która od 10 stycznia 2022 r. otrzymała od Kierownika GOPS upoważnienie do jej zastępowania, nie posiada specjalizacji (Załącznik nr 4 – Upoważnienie do zastępowania Kierownika GOPS).

Pracownicy socjalni oraz świadczący specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, legitymują się właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach pracy, pracownicy socjalni posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej.

Z informacji Kierownika Ośrodka wynika, że w dniach kontroli pracę w terenie świadczyło 5 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy, a w I półroczu 2023 roku praca socjalna świadczona była dla 221 rodzin i osób samotnie gospodarujących, co daje 44 rodziny na 1 pracownika socjalnego (Załącznik nr 3, pkt 6). Z powyższego wynika, że stan

zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz.U. z 2023 r. poz. 901).

Zasiłki stale

Z informacji przekazanych przez Kierownika GOPS (Załącznik nr 3 pkt 23) wynika, że w roku 2023 do dnia kontroli pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla 32 osób, w tym za 29 osób opłacono składki zdrowotne.

Kontroli poddano losowo wybrane akta, na podstawie których wydano decyzje nr: PS.5100.9.2023.BW; PS.5100.19.2021.JW; PS.5100.3.2023.MŁ; PS.5100.1.2022.JK; PS.5100.27.2022.JK; PS.5100.61.2022.JK; PS.5100.50.2022.JK; PS.5100.5.2023.MŁ; PS.5100.11.2020.BW; PS.5100.10.2022.AR.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowane akta zawierają dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych przywołano prawidłowe przepisy ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego, a także rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, ponadto przytoczono upoważnienie Wójta Gminy do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej.

W 1 decyzji stwierdzono nieaktualny publikator k.p.a., w 3 decyzjach przywołano nieprawidłowe upoważnienie Wójta – dla Kierownika, a nie dla Pani Anny Robak, której podpis widnieje pod decyzją.

W postanowieniu decyzji określano wysokość zasiłku, okres, na jaki został przyznany, sposób i termin wypłaty świadczenia.

Informacja o tym, że zasiłkobiorca w okresie pobierania zasiłku stałego będzie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym jest przesyłana odrębnym pismem.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz o możliwości zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania (art. 127a k.p.a.).

W 2 decyzjach administracyjnych zespół kontrolny odnotował, że informacja o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności widnieje w podstawie prawnej i uzasadnieniu, natomiast brak jej w postanowieniu decyzji.

W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Zespół kontrolny nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Zasiłki okresowe

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Kierownika Ośrodka w 2023 roku do dnia kontroli wsparcia udzielono 16 rodzinom. Wysokość wypłacanych zasiłków była zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej w części gwarantowanej z budżetu państwa.

Kontroli poddano dokumentację wybranych osób objętych pomocą na mocy decyzji: PS.5101.3.2023.JW; PS.5101.10.2023.BW; PS.5101.14.2023.JK; PS.5101.15.2023.BW; PS.5101.5.2023.MŁ; PS.5101.12.2023.MŁ; PS.5101.13.2023.JK; PS.5101.8.2023.JK; PS.5101.1.2023.AR; PS.5101.11.2023.JK.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek opatrzony datą wpływu). W aktach znajdowały się m.in.: zaświadczenia lub oświadczenia o aktualnych dochodach, odcinki rent lub emerytur, raport dot. statusu osoby bezrobotnej, Aplikacja Centralna Rynku Pracy, oświadczenia klientów, faktury za leki.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych przywołano prawidłowe przepisy oraz aktualne publikatory ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, a także rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i upoważnienie Wójta Gminy do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej.

W postanowieniu decyzji podawano wysokość przyznanej pomocy, okres na jaki jej udzielono, z jakiego powodu oraz sposób i termin wypłaty.

W 3 decyzjach administracyjnych zespół kontrolny odnotował, że informacja o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności widnieje w podstawie prawnej i uzasadnieniu, natomiast brak jej w postanowieniu decyzji.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz o możliwości zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania.

Zespół kontrolny nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Wieloletni program „Posilek w szkole i w domu”

Z informacji uzyskanych od Kierownika OPS wynika, że w ramach wieloletniego programu „Posilek w szkole i w domu” w 2023 r. do dnia kontroli gorący posiłek w szkołach przyznano dla 83 dzieci, posiłek opłacono 1 osobie dorosłej, a świadczenie pieniężne otrzymało 61 osób.

Dożywianie na terenie Gminy Krasocin w okresie styczeń – czerwiec 2023 r. było prowadzone w 9 placówkach oświatowych, Ośrodek opłacał posiłki za 71 uczniów, koszt gorącego posiłku wynosił od 2,50 zł do 7 zł. Dodatkowo poza terenem Gminy Ośrodek finansował wyżywienie 12 uczniów w 9 placówkach, w których koszt gorącego posiłku wynosił 8 zł i 18 zł.

Pozytywnym jest fakt, że w szkołach na terenie Gminy dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z zasadami prawidłowego żywienia, a tym samym z celami Programu.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

PS.5102.105.2023.AK; PS.5102.59.2023.BW; PS.5102.91.2023.BW; PS.5102.26.2023.MŁ;
PS.5102.65.2023.JK; PS.5102.7.2023.JK; PS.5102.55.2023.JK; PS.5102.16.2023.JK;
PS.5102.11.2023.JK; PS.5102.84.2023.JK;

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

PS.5113.70.2022.JW; PS.5113.25.2022.JW; PS.5113.65.2022.MŁ; PS.5113.67.2022.JK;
PS.5113.65.2022.JW; PS.5113.53.2022.BW; PS.5113.86.2022.JW; PS.5113.82.2022.JW;
PS.5113.54.2022.BW; PS.5113.66.2022.MŁ.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajdowała się kompletna dokumentacja, określająca sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc.

Pomoc w ramach Programu przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, przywołano również Uchwałę Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023, Uchwały Rady Gminy dot. dożywiania i upoważnienie Wójta dla Kierownika OPS do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej.

W 5 decyzjach na zasiłki celowe z Programu i w 1 decyzji na posiłek stwierdzono, że w podstawie prawnej przywołano nieprawidłowe upoważnienie Wójta – dla Kierownika, a nie dla Pani Anny Robak, której podpis widnieje pod decyzją.

W 7 decyzjach na zasiłki celowe z Programu nie przywołano art. 39 ustawy o pomocy społecznej, mówiącego o zasiłku celowym.

W 9 decyzjach przyznających posiłek w szkole stwierdzono nieaktualny publikator kodeksu postępowania administracyjnego.

W postanowieniu decyzji na posiłek określono dla kogo przyznaje się pomoc, na jaki okres, dzienną stawkę żywnościową, typ posiłku i realizatora pomocy. Decyzje wydawano na rok budżetowy.

W 2 decyzjach administracyjnych zespół kontrolny odnotował, że informacja o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności widnieje w podstawie prawnej i uzasadnieniu, natomiast brak jej w postanowieniu decyzji.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz o możliwości zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania.

Zespół kontrolny nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i zasiłków celowych specjalnych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, GOPS w Krasocinie przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia czy opału. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również

w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka w I kwartale 2023 roku udzieliła 6 osobom zasiłków celowych, a 16 osobom – specjalnych zasiłków celowych. Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe przyznawane były w szczególności na pokrycie kosztów zakupu leków i leczenia, zakupu odzieży.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

zasiłek celowy:

PS.5102.81.2023.MŁ; PS.5102.17.2023.JK; PS.5102.13.2023.JK; PS.5102.80.2023.JW;
PS.5102.68.2023.JW; PS.5102.25.2023.JK;

specjalny zasiłek celowy:

PS.5102.96.2023.JW; PS.5102.47.2023.MŁ; PS.5102.92.2023.MŁ; PS.5102.71.2023.AR;
PS.5102.102.2023.BW; PS.5102.12.2023.JK; PS.5102.54.2023.AR; PS.5102.45.2023.MŁ;
PS.5102.60.2023.MŁ; PS.5102.39.2023.JK.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny, m.in.: zaświadczenia o aktualnych dochodach, zaświadczenia z PUP, karty informacyjne leczenia szpitalnego, faktury za zakupione leki, oświadczenia klientów.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych przywołano prawidłowe przepisy oraz aktualne publikatory ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, a także rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i upoważnienie Wójta do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej.

W 3 decyzjach na zasiłki celowe i w 2 decyzjach na specjalne zasiłki celowe stwierdzono, że w podstawie prawnej przywołano nieprawidłowe upoważnienie Wójta – dla Kierownika, a nie dla Pani Anny Robak, której podpis widnieje pod decyzją.

W postanowieniu decyzji określono wysokość przyznanej pomocy, miesiąc za jaki przyznano pomoc, cel na jaki udzielono świadczenia (w 4 przypadkach informację tę wpisano w uzasadnieniu) oraz sposób i termin wypłaty.

W 3 przypadkach zasiłków celowych, świadczenie zostało przyznane nie od miesiąca złożenia wniosku, tylko od następnego, co jest niezgodne z art. 106 ustawy o pomocy społecznej.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych zespół inspektorów odnotował, że prawidłowo informowano stronę o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności.

W pouczeniu decyzji strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie oraz o możliwości zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krasocinie w okresie objętym kontrolą realizował usługi opiekuńcze, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Usługi były świadczone przez 5 opiekunek zatrudnionych w Ośrodku na podstawie umowy o pracę. W I półroczu 2023 roku pomoc w zakresie własnym realizowana była u 2 osób, w dniach kontroli u 1 osoby, a pozostałe usługi u 12 osób były świadczone w ramach rządowego programu Opieka 75+. W badanym okresie żadnej osobie nie odmówiono wsparcia w tym zakresie. Koszt 1 godziny usług wynosi 25,50 zł.

Sprawdzono akta o numerach decyzji:

PS.5122.9.2023.MŁ; PS.5122.37.2023.MŁ; PS.5122.38.2023.MŁ; PS.5122.39.2023.MŁ; PS.5122.36.2023.BW; PS.5122.4.2023.JK; PS.5122.35.2023.BW; PS.5122.16.2023.AR; PS.5122.20.2023.JK; PS.5122.19.2023.JK.

W aktach klientów znajdowały się m.in.: wnioski, wywiady lub ich aktualizacje, odcinki rent i emerytur lub decyzje ZUS/KRUS, oświadczenia o dochodach, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, notatki służbowe.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych odnotowano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, Uchwałę Rady Gminy dotyczącą usług opiekuńczych oraz upoważnienie Wójta do wydawania decyzji administracyjnych.

W 5 skontrolowanych decyzjach stwierdzono nieaktualny publikator kodeksu postępowania administracyjnego.

W 3 decyzjach stwierdzono, że w podstawie prawnej przywołano nieprawidłowe upoważnienie Wójta – dla Kierownika, a nie dla Pani Anny Robak, której podpis widnieje pod decyzją.

W 2 decyzjach administracyjnych zespół kontrolny odnotował, że informacja o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności widnieje w podstawie prawnej i uzasadnieniu, natomiast brak jej w postanowieniu decyzji.

W postanowieniu decyzji określono czas, na jaki przyznane zostało wsparcie, liczbę godzin dziennie i dni, w które świadczone będą usługi, kto jest realizatorem usług, pełny koszt 1 godziny, procentową i faktyczną odpłatność za 1 godzinę, termin i miejsce wnoszenia odpłatności lub informację o zwolnieniu z odpłatności. Zakres usług jest dołączany do decyzji i przekazywany usługobiorcy oraz opiekunce.

W pouczeniu decyzji strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie oraz o możliwości zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek realizował zadanie związane ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej).

W 2023 roku usługi te świadczone były na rzecz 7 dzieci. Zadanie to zostało zlecone, a wykonawca wyłoniony w drodze zapytania ofertowego. Usługi były realizowane przez Centrum Diagnozy i Terapii „Logo SI” Irena Stępień z Małogoszcza w miejscu zamieszkania dziecka. W dniach kontroli pomoc świadczyło 5 specjalistów w zakresie: logopedii, psychologii, pedagogiki, integracji sensorycznej, fizjoterapii.

Sprawdzono akta o numerach decyzji:

PS.5122.7.2023.BW; PS.5122.6.2023.JW; PS.5122.13.2023.AR; PS.5122.26.2023.JW; PS.5122.25.2023.MŁ; PS.5122.28.2023.JK; PS.5122.8.2023.JK.

W aktach znajdują się m. in.: wywiady środowiskowe, zaświadczenia o wysokości dochodów, zaświadczenia z poradni zdrowia psychicznego o konieczności wykonywania specjalistycznych usług opiekuńczych, oświadczenia o sytuacji dochodowej, wyciągi z Aplikacji Centralnej Rynku Pracy.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych przywołano prawidłowe przepisy oraz aktualne publikatory ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, a także rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, rozporządzenia Rady Ministrów

w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, przytoczono również upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika OPS do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej.

W postanowieniu sprawdzonych decyzji określono okres, na jaki przyznane zostało wsparcie, ilość godzin miesięcznie, w jakim zakresie i przez kogo będą świadczone usługi, pełny koszt 1 godziny oraz procentową odpłatność za godzinę lub informację o zwolnieniu z odpłatności.

W pouczeniu decyzji strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie oraz o możliwości zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W DPS przebywa 16 osób, w tym w okresie objętym kontrolą nie kierowano nowych osób.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (*art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej*) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna jest realizowana poprzez: udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych; poradnictwo dotyczące udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe; wspomaganie w rozwiązywaniu problemów, pokonywaniu trudności; pomoc w wypełnianiu i kierowaniu wniosków na Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności celem ustalenia stopnia niepełnosprawności; wydawanie skierowań do programu POPŻ, dystrybucja żywności; umawianie wizyt lekarskich, często towarzyszenie podczas niech z klientem, przepisywanie lekarstw; prowadzenie rozmów wspierających i motywujących z klientami; pomaganie klientom w przygotowywaniu projektów pism do różnego rodzaju instytucji.

Ważnym instrumentem pracy socjalnej z osobami ubiegającymi się o pomoc są kontrakty socjalne, które jak opisano powyżej mają na celu zobowiązanie

zainteresowanego do podejmowania z pracownikiem wspólnych działań zmierzających do przezwyciężenia jego trudnej sytuacji życiowej. W GOPS pracownicy socjalni w I kwartale 2023 roku zawarli 7 kontraktów socjalnych.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W toku kontroli ustalono, że pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”, zasiłku celowego oraz specjalnego zasiłku celowego, usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdowały się m.in.: zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur, oświadczenia klientów, karty leczenia szpitalnego, faktury za zakupione lekarstwa, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

Warunki lokalowe dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Do Statutu i Regulaminu nie wniesiono zastrzeżeń.

Kierownik i Zastępca Kierownika posiadają odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku, zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyły specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Natomiast Pani Anna Robak, która od 10 stycznia 2022 r. otrzymała od Kierownika GOPS upoważnienie do jej zastępowania, nie ma specjalizacji. Pracownicy socjalni oraz pracownicy zajmujący się specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej, z informacji Kierownika Ośrodka wynika, że w dniach kontroli pracę w terenie świadczyło 5 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy, a w I półroczu 2023 roku praca socjalna świadczona była dla 221 rodzin i osób samotnie gospodarujących, co daje 44 rodziny na 1 pracownika socjalnego.

W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Informacja o tym, że zasiłkobiorca w okresie pobierania zasiłku stałego będzie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym jest wysyłana odrębnym pismem.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych wydanych w zakresie pomocy społecznej widniały przepisy ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego, przywołano rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, upoważnienie Wójta do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. Ponadto, w zależności od formy pomocy, przytoczono uchwały Rady Gminy dotyczące dożywiania i usług opiekuńczych, Uchwałę Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023, rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

W 15 decyzjach: na zasiłki stałe, posiłek z programu dożywiania, usługi opiekuńcze stwierdzono nieaktualny publikator kodeksu postępowania administracyjnego.

W 17 decyzjach: na zasiłki stałe, zasiłki celowe i posiłek z programu dożywiania, zasiłki celowe i specjalne celowe, usługi opiekuńcze przywołano nieprawidłowe upoważnienie Wójta – dla Kierownika, a nie dla Pani Anny Robak, której podpis widnieje pod decyzją.

W 7 decyzjach na zasiłki celowe z programu dożywiania nie przywołano art. 39 ustawy o pomocy społecznej, mówiącego o zasiłku celowym.

W 9 decyzjach: na zasiłki stałe, okresowe, zasiłki celowe i posiłek z programu dożywiania, usługi opiekuńcze zespół kontrolny odnotował, że informacja o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności widnieje w podstawie prawnej i uzasadnieniu, natomiast brak jej w postanowieniu decyzji.

W 3 przypadkach zasiłków celowych, świadczenie zostało przyznane nie od miesiąca złożenia wniosku, tylko od następnego, co jest niezgodne z art. 106 ustawy o pomocy społecznej.

W pouczeniu wszystkich skontrolowanych decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz o możliwości zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania (art. 127a k.p.a.).

Pozytywnym jest fakt, że w szkołach na terenie Gminy dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z zasadami prawidłowego żywienia, a tym samym z celami programu „Posiłek w szkole i w domu”.

Zespół kontrolny stwierdził, że GOPS w Krasocinie wykorzystuje kontrakt socjalny jako instrument pracy socjalnej.

Biorąc powyższe pod uwagę, **działalność kontrolowanej jednostki ocenia się pozytywnie z uchybieniami**, przy czym w zakresie objętym kontrolą stwierdzone uchybienia miały wyłącznie charakter formalny i nie powodowały następstw dla wykonywanych zadań.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika kontrolowanej jednostki. Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Protokół oględzin.
2. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
3. Tabela pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.
4. Upoważnienie do zastępowania Kierownika GOPS.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Katarzyna Wach
2. Magdalena Pracownik

Ze strony kontrolowanej:

Kielce, dnia 8 sierpnia 2023 r.

Data i podpis

16.08.2023

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Krasocinie

mgr Zdzisława Robak

ŚWIĘTOKRZYSKI

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
ZASTĘPCA DYREKTORA
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA

URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia
al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce

GMINNY
Ośrodek Pomocy Społecznej
w Krasocinie
ul. Wyzwolenia 6, 29-105 Krasocin
NIP 656-186-04-76, Regon 290039397
tel. 41/ 3917316
-10-